

Temat: Pomyśl o drugim człowieku – Edward Stachura „Człowiek człowiekowi”.

Podczas dzisiejszej lekcji zinterpretujecie wiersz Edwarda Stachury zatytułowany „Człowiek człowiekowi”. W tym celu przeczytajcie ten utwór, a następnie odpowiedzcie na pytania.

Homo homini lupus, czyli ***‘człowiek człowiekowi wilkiem’*** – to sentencja Plauta, rzymskiego pisarza, którą spopularyzował w XVII wieku Thomas Hobbes. Poglądy filozofa opierały się na zasadzie, że postępowaniem człowieka kieruje głównie egoizm, że walczy przeciw wszystkim, a jego celem jest zaspokajanie własnych potrzeb. Czy miał rację?

Edward Stachura ***Człowiek człowiekowi***

Człowiek człowiekowi wilkiem
Człowiek człowiekowi strykiem¹
Lecz ty się nie daj zgnębić
Lecz ty się nie daj spętlić

Człowiek człowiekowi szpadą
Człowiek człowiekowi zradą
Lecz ty się nie daj zgładzić
Lecz ty się nie daj zdradzić

Człowiek człowiekowi pumą
Człowiek człowiekowi dżumą
Lecz ty się nie daj pumie
Lecz ty się nie daj dżumie

Człowiek człowiekowi łomem
Człowiek człowiekowi gromem
Lecz ty się nie daj zgłuszyć
Lecz ty się nie daj skruszyć

Człowiek człowiekowi wilkiem
Lecz ty się nie daj zwilczyć
Człowiek człowiekowi bliźnim
Z bliźnim się możesz zablźnić

¹ Stryk - najczęściej drewniana konstrukcja, na której w czasach starożytnych i średniowiecznych wieszano skazańców; szubienica

Pytania:

1. Dlaczego poeta, opisując stosunki międzyludzkie, odwołuje się do świata zwierząt i przemocy? Z czym kojarzą się słowa *wilk*, *stryk*, *szpada*, *puma*, *dżuma*, *łom*, *grom*?
2. Czy poeta godzi się ze „zezwierzęceniem” ludzi? Jakich udziela rad, aby zachować człowieczeństwo?
3. Wyjaśnij znaczenie neologizmów: *zwilczyć*, *zabliźnić z bliźnim*. Zinterpretuj trzy ostatnie wersy utworu.

Neologizm – nowy wyraz (wyrażenie, zwrot) nazywający nowy przedmiot, pojęcie, czynność. Za neologizm uzasadniony uważa się wyraz potrzebny, zrozumiały i poprawnie utworzony. Tej miary nie przykłada się do neologizmów artystycznych, tworzonych dla potrzeb literackich, głównie w poezji.

Możesz posłuchać utworu w wykonaniu zespołu Stare Dobre Małżeństwo! Link poniżej:

<https://www.youtube.com/watch?v=2VmluUf5yXA>

Miłego słuchania!